

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felolós szerkesztő és lapfőlapadonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Pártalakítási kísérletek.

Az országos szabadelvűpárt laza, csak nehezen összetartható egységénél sokkal lazább az a kötelék, mely az országban szerteszét található liberálisokat az uralkodó párthoz fűzi.

Ezen szétszórt elemek és a szabadelvű kormánypárt között a külső összetartáson kívül egyéb kapocs nem létezik. A Tisza-korszak merkantilistái és a Bánffy-féle kormányzati időszak hagyományainak letéteményesei csak éppen hogy ki nem válnak a szabadelvűpártból, de egyébként teljesen elégedetlenek úgy magával a párttal, melynek mostani kialakulását elhibáztottnak tartják, mint a pártvezetőséggel is.

Hogy a Tisza-Bánffy-féle politikai irányhoz ragaszkodó képviselőkön kívül, kiket ó-liberálisoknak nevez a közélet, és a kik a szabadelvűpártban tekintélyes számú csoportot képeznek, az országban szétszórtan található liberálisok, milyen kontingenst alkotnak, azt bajos lenne kideríteni. Az a két matador azonban, a kik legujabban új politikai párt alakítására törekednek, úgy látszik abban a hitben él, hogy a Tisza-Bánffy-féle akolnak elszórt nyája még mindig elegendő

számú birkát szolgáltatna egy új akolnak a megnyitásához.

Bizonyos, hogy mind a két vállalkozó, úgy Matlekovics Sándor, az ex-bojtár, mint báró Bánffy Dezső az ex-juhász, abba helyezik reményüket, hogy az ó-liberális képviselőkön kívül az ország közönségének egy jelentékeny része szintén ó-liberális, a Tisza-Bánffy-féle rendszernek a híve. Legyen nekik az ő hitük szerint, az események nyugodt szemlélőjét leginkább az a mód érdekli, melylyel a letűnt politikai korszakok említett főemberei, terveik megvalósítására törekednek.

Egymástól egészen külön állva, önállóan agitálnak, de egyértelmű terv szerint. A célpontnál, ha ugyan eljutnak odáig, testvéri érzéssel összeölelkeznek. Matlekovics Sándor, a merkantilista ex-államtitkár, imént megjelent a *Széchenyi párt* című röpiratában egy kormányképes ellenzék kérdésének a megoldásával foglalkozik. Érdekesebb röpirat az alkotmány helyreállítása óta még kevés jelent meg a magyar könyvpiacra. Egy telivér liberális ember, a ki hosszú ideig szolgálta a Tisza-rendszert, sujtó ítéletet mond az országos szabadelvűpárt felett. Ezen röpirat után már nem kell fáradsa sem a néppártnak, sem más ellenzéki pártoknak abban, hogy a szabadelvűpárt

bűnlajstromát összeírja és ennek a pártnak a politikáját a közgazdasági eredmények fáklyája mellett bemutassa.

A szabadelvűpárt, ezen röpirat szerint, az ország gazdasági érdekeit elhanyagolta, Deák nagy művét, a kiegyezést visszafejlesztette, a közszellemet sápok osztogatása által megrontotta, a szabadelvűséget meghamisította, az országot gazdasági válságba sodorta, melyből azt most kivezetni nem képes. »Előttünk áll« — úgy mond — »egész meztelenségében a szabadelvűpárt és a kormány tehetetlensége«.

Miután kifejtette, részletesen megvilágította a szabadelvűpárt bűneit, arra a konklúzióra jut, hogy a nemzet létérdeke egy új országos pártnak a megalakulását követeli, mely a mulasztásokon okulva és a történelmi igazságnak megfelelően, Széchenyi tanaiból rendszeres politikai programot szervezzen és mint országos Széchenyi-párt hivatva legyen egészséges mederbe terelni a magyar közéletet.

Nem bocsátkozunk a szerző által megpendített vezéreszmének a bírálatába, a néppárt minden ilyen pártalakítási kísérletet nyugodtan nézhet, mert az ő gazdasági programja tisztára *Széchenyi-programm*, a halhatatlan államférfi nagy eszméinek széleskörű megvalósítása. Jobb,

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A keresztcsörű.

Legenda.

Midőn Jézus a vemhén Jeruzsalembe ment, sokan leteríték ruháikat az utra, mások pedig ágakat vágának a fákról és elteríték az uton. A tanítványok összes csapatai örvendezve dícsérték az Isteni nagy szóval mondván: Áldott a király, ki az Úr nevében jő! Bekesség mennyben és dicsőség a magasságban!

S a seregek, melyek elül menének és melyek hátul következének, kiáltának mondván: Hosanna Dávid fiának! Áldott ki az Úr nevében jő. Áldott a mi atyáknak, Dávidnak országa, mely ime jó. Hosanna Izrael királya!

S örvendezett velök az egész természet. A közeledő Jézus lábai elé szórt virágok, palma és olajágak nemesak nem hervadtak el, hanem megdúsabb illattal tölték be a levegőt. Az eg madarai énekeltek és cséseregve kísérték diadalutján a Megváltót. Leghangosabb volt a keresztcsörű madárka, melynek csőre azonban nem volt még akkor görbe, keresztalakú, hanem egyenes, tolluja sötét és nem volt rajta piros toll.

Mikor meglátta a világ Üdvözítőjét, elzengte szokott dalát: „Hi, ceri, ceri, cirz, döng, döng, hizzt, hedi, gip, gip, gip, dihoja, dihoja, ga, ga, ga!” S amint látta a nagy csapat madarat,

mely csőrében kis zöld lombot vagy virágot vitt, hogy még jobban kedveskedjen nagyobb ágacskaikat tépett le erős csőrével arról a tövisfáról, amelyenült és enekét zengte, aztán a madarak elé a tömeg fölött Jeruzsalem felé repült.

Mikor azonban a városba értek és Pilátus háza előtt ment el az örvendező tömeg, a madárka észrevette, hogy mindenik társának lombja szép, üde zöld, csak az övé hervadt el és lehullatta lombjait s csak tövis maradt rajta, megijedt és leejtette. A töviság pedig Pilátus udvarába hullott.

Néhány nap múlva az ujjongó, dicsőenket zengő tömeg újból végighömpölygött Jeruzsalem utcáin. Ismét kísérték és követték Jezust Kaifáshoz, Kaifástól Pilátushoz, Pilátustól Heródeshez és vissza, de nem többé dicsőítve, hanem gyalázva. Hosanna helyett: „Feszítsd meg, feszítsd meg őt” kiáltanak.

Mikor Pilátus megmutatta a tömegnek a megkínzott Jezust e szavakkal: Ime az ember! a keresztcsörű ismét ott lebegett a tömeg fölött. De nagyon elszomorodott, mikor Jézus fején látta a töviskoronát, melyet az általa tépett galyból fontak.

A nép mindinkább dühöngött s mikor az egész nép kiáltá: Az ő vére mirajtunk és fiainkon! Pilátus eleget akarván tenni neki, atáda akarataknak, hogy megfeszítsék. A zsidók pedig átvevék őt és kivezettek azon helyre, mely agy-koponya helyének mondatik, zsidóul pedig Golgotának és megfeszítették őt.

A levegő fűledt, az ég borult volt, a tájat tompa, félelmes esőnd fekdte meg. A keresztben függő Üdvözítő arcával halványodott a nap aranyos fénye is. Ijdedten rebent szet tanítványainak kis csapatja elfogatásakor, magára maradt a magasságbeli fia. A esendben lassu, könnyű szárnycsapás hallatszik. A keresztcsörű jött. Meglátja az Isteni Fiú mély fájdalomát és kizó gyötrelmét s rászáll a kereszt karjára és vagdalja az Üdvözítő kezét átverő szöveget. Vágja, vágja, de nem enged a szög, pedig mindinkább halványodik az Üdvözítő arca.

A szokatlan és nehéz munkától megörbül a megvérezett eső. Az isteni fiú pedig szelíden mondja: Az emberek aggódó félelemből elszaladtak, te pedig mellettem vagy legnagyobb, legmélyebb fájdalomamban: köszönöm szeretetedet kis madár! És mivel gyöngé csöröd a nehéz munkában kereszttemen görbült meg és veremben festtetted magad biborvörösre, legyen azért ezentul keresztcsörű a neved!

Ez órától fogva falun és városban keresztcsörű e madár neve, keresztalakú csőre pedig ma is bizonyítáka ama fájdalomteljes órának. Csak halkán szól neha éneke az esti homályban az erdő szélén: gia, gia, gók, derda! hip, hip, herregehi, ge, ge, gorrorong, ga, ga, geer!

Bús danája ezt zengi: „En halálra halványodni lattam az Isten fiát!”

Tichy Celesztin.

teljesebb és nagyobb hatóerővel bíró gazdasági programot semminő párt nem adhat, mint a minőt a néppárt az ő zászlajára tűzött.

Parányi félelem sem fog el minket ennél fogva, midőn a liberális erőknek a gazdasági téren való tömörítésére kísérletek történnek. Csak tessék kísérletezni.

Matlekovics Sándor röpirata azonban korántsem akar oda löni, a hova céloz. Egy ember, a ki egész életén át a legszelvsőbb egyoldalúsággal a merkantilizmusért küzdött, hagyjon békét Széchenyi István politikájának. Azt hisszük, hogy a hivatalságot egy ilyen politikának az inaugurálására ő maga is érzi. Nem is ettől fáj a feje, hanem igenis attól, a miben vele egyidejűleg és egyértelműl, de látszólag külön és eltérő utakon a másik matador, Bánffy Dezső mesterkedik.

A nemes báró is gazdasági jelszóval lépett a porondra, az önálló vámterülettel. Az egyik oldalon e szerint a szervezkedés a Széchenyi-párt jelszava alatt indulna meg, a másikon az önálló vámterülettel próbálnának hódítani. Ámítás az is, meg ez is. Matlekovicsnak épp úgy nem kell Széchenyi politikája, mint Bánffynak nem kell az önálló vámterület. Kísérleteik nem egyebek, mint füstölgése annak a két kráternek, mely a liberális párt tűzhányóján dolgozik. Az egyikben a merkantilizmus, a másikban a kálvinizmus lávája kavargó.

Vannak a liberális pártban, a kik gyűlölik az agrarizmust, vannak, a kik siratják a Tisza korszak kálvinizmusát és gyűlölik a katholicizmust. Ennek ugyan a keze is, meg a lába is Széll kormányában és pártjában úgy össze van kötözve, hogy meg sem mocsanhat, de azért veszedelmes a Bánffyanusok szemében, mert habár teljesen ernyedten is, élni merészkedik.

Kell tehát egy új párt merkantilista iránynyal, a kálvinizmus túlsúlyával. Ez a Matlekovics-Bánffy-féle kísérletezés jellege. Üdvözljük a két dárdavetőt, csak bontsák meg a liberális pártot, attól mi megerősödünk.

„A Széchenyi párt”. Lapunk más helyen szólunk arról a célzatról, melynek érdekében a fenti cím alatt megjelent röpirat íródott. Szerzője M. S. (Matlekovics Sándor) a ki ebben a röpiratban a gazdasági viszonyok alapos ismerőjének mutatja be magát. Mint kritikus a szabadelvűpárttal szemben kérelhetetlenül szigorú, de mind az, amit ennek a pártnak politikájáról, közszelleméről és az országra gyakorolt befolyásáról mond, színgazság. Csak az kár, hogy a röpiratban elmondottakat a szerző jóval korábban meg nem szivlelte, akkor, midőn az ország gazdasági politikájára ő maga is befolyást gyakorolt.

A néppárt igazi jellegét és nemzeti törekvéseit Matlekovics épp úgy nem ismeri vagy nem akarja ismerni, mint a többi liberálisok. Ennek a pártnak nincs szüksége arra, hogy az osztályérdek és a fajgyűlölet keretéből kilépjen, a mint a szerző ajánlja, mert nem küzd osztályérdek-

ért, a fajgyűlölet szenvedélyétől pedig távol áll, mert a zsidóságot, melynek számításait és törekvéseit a néppárt politikája korlátok közé szorítani igyekszik, nem mint fajt gyűlöli, hanem mint a közgazdasági visszaélések egyik fő okozóját. De ezen a téren a néppárt nem csak a zsidóság egy részének, hanem általában minden uzsorásnak és minden merkantilistának természetes ellenlábasa.

A szerzőnek a szabadelvűpárttól mondott kritikája a következőkben foglalható össze: A kormányon levő szabadelvű iskola a teoriából iparpolitikát csinált, a gyakorlati tapasztalattól nem vezérelt iparpártolásával. Továbbá csinált rendezett és *osztogatott*: agrarpolitikát, merkantilizmust, anketeket, *száz ezer forintos* szubventiókat, vicinális vasutakat, mind a hogy kellett és a hol arra szükség volt — pártcélok előmozdítására, sokszor az egyéni ambíció, sokszor az egyéni érdek kielégítésére, de soha sem a világversenyben észlelt azon nemzetek mintája szerint, melyek gazdaságilag már erősödtek, tehát mintául szolgálhattak volna. Soha sem szakszerűen és soha sem komolyan.

Az 1867-iki parlament két pártra oszlott, melynek egyike a kormánypárt, a kiegyezésre, mint törvényes alapra állott ugyan, de a kiegyezést magát nem Deák szellemében, mint átmeneti stádiumot, nem mint eszközt, hanem mint az egyedüli, a nemzet fejlődésében elérhető végcél fogadta el, alkalmazta és védte a másik párt, az ellenzék ellen, mely a konkluzióban szinten egy elhibázott ugrást követett el, midőn a kiegyezést egyáltalában nem fogadta el.

Az új éraban tehát már az első országgyűlést is a kiegyezés rossz és hézagosságot interpretációjával kezdték meg.

Az ellenzéken csak Kossuth elvei jutottak érvényesülésre, míg Széchenyi szelleméből programot nem csináltak. Így történt, hogy a közjogi harc felszívta az ország összes erejét és a közgazdasági fejlődési törekvések komoly képviselőre nem találtak.

És így domborodott ki lassankint a közélet ködös homályából a szabadelvűpárt hierarhikus szervezetével és alliberálisusával, mely most *bitorolja az ország uralmát és zátonyra juttatta a magyar közéletet.*

Nincs ezekhez a fejtegetésekhez semmi hozzáadni valónk, csak azt jegyezzük meg, hogy a liberális párt nem csak most „bitorolja” az ország uralmát, hanem „bitorolja” már 1875 óta.

Levelezés.

Puchó, dec. 4. 1902.

A puchói választás.

(Saját tudósítónktól.)

Ma dec. 4-én megy végbe a puchó-illavai választás, mely tudvalevőleg Kubinyi György halála következtében lett elrendelve. Két jelölt áll egymással szemben, Kaas Ivor báró a néppárt jelöltje, a ki mellett a kerület független gondolkozású választói osztatlan ragaszkodással csoportosulnak s Sipeky Sándor a liberális párt jelöltje a hivatalos apparatus s a zsidóság támogatása mellett. — Petrács Károly, választási elnök dec. 3-án érkezett a választás színhelyére s azonnal a szükséges tennivalók elrendelésében járt el. Eljárásában a legteljesebb előzetkenyiséget látszik mutatni s általában teljesíti a néppárti vezetők jogos kívánságait.

A néppárt tábora a Politzer vendéglő, iskola s plebánia között kelezkedik el. A liberálisok pedig a többi zsidó korcsmát veszik igénybe. A pártok felvonulása teljes rendben s rendezettség nélkül történik. Kezdetét már dec. 3-án este felvette, a mikor a néppárt 80 szavazót fogadott, a liberálisok 60-at. Este felé a liberálisokon nagy

lehangoltság vett erőt, mert még mindig kétséges volt, vajjon a puchói völgy lutheránus választói lejönnék-e Sipekyre szavazni, vagy pedig passíve fognak-e viselkedni. Dec. 4-én reggeli 7 órakor kordont vont az ide rendelt katonaság s 8 órakor megkezdődött a választási actus. Bizalmi férfiak a néppárt részéről Chocholus Bálint pruszkai esperes, a néppárt tavali jelöltje s Dr. Gyuriss eszcai ügyvéd, a liberálisok részéről két új magyar honpolgár Dr. Beer Bernát orvos és Kácsor Samu puchói ügyvéd.

A liberálisok legnagyobb contingensét a puchói völgy adja lutheránusával és Illava a hivatalos szavazók tömegével, kiket a papi ebédeket szerető Ferényi rabulistikus támadásával s a papoktól pártfogolt Simiesek kereskedő hasonló korteskedésével szerzett meg Sipekynek. A kerület többi községeiben túlyomó a néppárt s ha akad is egynehány itallal s más törvényellenes módon megvett paraszt választó, azok elenyésznek a néppárt tömege mellett. Kinos feltűnést keltett s a nép megbotránkozását hívta ki Okolicsányi pléb. személye, ki az illavai liberális választók sorai között lépkedett s testi s lelki rövidlátóságánál fogva nem vette észre az áruló szerepét, melyet paptársával szemben egyedül visel. A néppárt emberei tele vannak lelkesedéssel s lehetetlennek tartják a liberálisok győzelmét. A szavazatok állása, tekintettel, hogy a szavazás a Dolinával vette kezdetét, a liberálisok felé hajlik ugyan, de a néppárt szavazóinak zöme csak később fog következni. Déli 12 óráig leszavazott Sipekyre 152 szavazó, báró Kaasra 74. A vezető körök általán biznak benne, hogy a választás Kaas győzelmével fog végződni, feltéve, hogy a liberálisok stiklijei nem fognak itt is megismétlődni!!

A szavazás éjjelután 1/23-ig tartott, az eredményt pedig 4 óra előtt hirdették ki, mely szerint Sipeky Sándor 20 szavazattal győzött. Leszavazott összesen 1204 szavazó, ebből 612 liberális, 592 pedig néppártra szavazott. Az erőfezítés mind a két párt részéről óriási volt. Mozgósítottak minden élő szavazót, sőt mint hallom, a liberálisok Amerikában élő embereket is leszavaztattak.

A néppárt becsületesen megállotta helyét, és hogy fáradságát siker nem koszoruzta, ezt csak a zsidók, beamterek és a pánszlávoknak ismert lutheránusoknak lehet betudni. Valóban el kell ismernem, hogy gyönyörűséges trenesenmegyei trifolium, a milyen több az országban alig ha lesz. Egyik a másikhoz tökéletesen jól illik.

A választás napján úgy bent a szavazó helyiségben, mint kint, több izgatott jelenet játszódott le, úgy hogy a csendőrség segítségét is igénybe kellett venni, de a riadalmon kívül egyéb baj nem történt.

Petrás Károly választási elnökről el kell ismernem, hogy a mennyire én meggyűltem, tapintatosan és lojálisan viselkedett a néppárttal szemben. C-upán a zsidók és a puchó-völgyi evangélikusok viselkedése volt kihívó és sértő. Sajnálatra méltó azon intelligencia, mely ily söpredék és parasita népséggel karöltve folytatja egészen késhégyig a harcot azon párt ellen, a mely a zsidó-liberalizmustól megmételtyezett országot restaurálni van hivatva.

Több uri ember megbotránkozva beszélte nekem azon undorító ocsmányságokat, melyeket beszédben és éneken üztek a liberális választók a kath. papságból. Úgy viselkedtek egészen, mintha Ferényi Antal teplai jegyző iskolájából kerültek volna ki. A liberális urak pedig jóízű mosolylyal hallgatták azon trágárságokat, melytől minden jó izlésű uri ember meg szokott undorodni, de ha nekik ez jól esett, úgylátszik az ő elemük a piszok és csak a piszokban érzik jól magukat.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Lóskay Gábor, nyitrai dandárparancsnok e héten Besztercebányán járt az ottani honvédezred megtekintésére. — Dr. Kuncz Adolf, csornai premonstri praebatus, e héten Nyitrára érkezett gr. Batthyány kanonok látogatására.

Kinevezés. Vajdits Kristóf a szeneci járásbíróhoz telekkönyvvezetővé neveztetett ki.

Áthelyezés. A földmívelésügyi minister Boros Mór m. kir. erdész Nyitráról Alsó-Kubinba és Weszely Alajos m. kir. főerdész Szendrőről Nyitrára helyezte át.

Halálozás. Nagy-réthi Mozsary József vármegyei iroda-igazgató december 1-én hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 60. évében elhunyt. A boldogultnak hült tetemei e hó 3-án délután 3 órakor a nyitravárosi sírkertben tették örök nyugalomra. A temetésen megjelent az egész vármegyei tisztikar, mely koszorút is tett az elhunyt ravatárára. — Tót-prónai és blatnicai Prónay Ádám földbirtokos, 1848/49-iki honvéd-hadnagy, valamint es. és kir. közöshadseregbeli volt hadnagy f. hó 1-én életének 70-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Tetemei f. december hó 3-án az alsó-vásárdi római katolikus sírkertben örök nyugalomra helyeztetek. — Beke poraikra!

A kath. kör felolvasásai. A kath. kör helyiségében jövő vasárnap újra megkezdődnek az adventi felolvasások. Az elsőt Konrád Ferenc főgimnáziumi tanár úr vállalta el egy érdekes modern kérdéssel. Az egyházi zenegyűlések pedig ének és esetleg zenedarabok előadásával fog ez alkalommal közreműködni. Tekintve a felolvasások közkezdelt voltát, előre is felhívjuk reájuk az érdeklődők szives figyelmét.

Leo-ünnepély. A nyitrai nagyobb papnevelőintézet Magyar Egyházirodalmi Iskolája XIII. Leo pápa ő szentsége pápaságának 25-ik évfordulója alkalmából 1902. évi december hó 8-án ünnepi díszgyűlést tart, a következő műsorral: 1. „Papai himnusz.“ Dusinszky Lipóttól. Előadja a nagyobb papnevelőintézet énekara. 2. „Megnyitó beszéd.“ Tartja Sztarinszky Pál IV. é. hittanhallgató, a magyar egyházirodalmi iskola elnöke. 3. „Magnificat — ünnepi szózat.“ Óda, írta Komócsy József, szavalja Eiselle Lajos I. é. h. h. 4. „Ave Maria.“ Bach-Gounod-tól. Tenor- és hegedű-solo. Előadják Riszner Gyula II. é. Hohoss Ignác és Gézy János I. é. h. h. Zongorán kísérő Szülő Ernő III. é. h. h. harmóniumon Biringer Rezső II. é. h. h. 5. „Matyás király és a Szentszék.“ Kor- és Jellemrajz. Írta és felolvassa Dubos Géza III. é. h. h. 6. „Ave maris Stella.“ 7. „Kard és Kereszt.“ Költemény. Írta Perényi István, szavalja Bergendy István, I. é. h. h. 8. „Szabad ünnep.“ Abt-tól. Előadja az énekara. 9. „Zárószó.“ 10. „Jubileumi induló.“ Dusinszky Lipóttól. Előadja a zenekar. Kezdeté délután 4 órakor.

Megyei közgyűlés. Nyitravármegye törvényhatósági bizottsága e hó 19-én rendkívüli közgyűlést tart, melyre a meghívók és a tárgyszorozat a napokban fognak kibocsátatni.

Farsangi hírek. A nyitrai szegénysegélyző ker. nőgyűlés választmánya november hó 29-én megtartott ülésében elhatározta, hogy saját pénztára javára 1903. évi január hó 10-én kalikóbált rendez; a kalikó-minták e hó 8-án délután 4 órakor az egyesület tanácstermében megtekintethetők, ugyanakkor lesz egy a minta, valamint a kalikó szabása is megválasztva. A választmány ez alkalomra, vagyis december hó 8-ikának délutáni 4 órájára a bálon megjelenni kívánó hölgyeket — akár tagjai az egyesületnek, akár nem — külön meghívók kibocsátása nélkül ezennel tisztelettel meghívja.

A nyitrai r. kath. főgimnázium ifjusága december hó 7-én XIII. Leo pápa dicsőséges uralkodásának 25 éves jubileuma alkalmából ünnepséget tart. Az ünnepség színheye az intézet tornacsarnoka. Kezdeté délután 5 órakor. Műsor: 1. Üdvhangok Szentséges Atyánk XIII. Leo pápai jubileumára. Alkalmi zenekép. Zenekarra írta Höllrigl Ferenc. Erteleme: Ünnepeles fogadtatás a Vatikánban. Részei: a kúrtósok hiradása. Rázendül a himnus. Ünnepeles várakozásban a szívek egyre hangosabban dobognak. A pápa megérkezése. Leborulás. Hódoló üdvözlés (tárogatóval). Papai áldás (sextett fa-fúvókán). Üdvkiáltás. Örömdal; közben távozás. A kúrtósok végszava. Megnyugvás. 2. Hymnus. Schubertől. Vegyes énekara. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Sarmaságh Géza főgymn. tanár. 4. Largo. Händeltől. Hegedűn előadják: Vaczulik József VII., Weisz Frigyes VII., Kürth Aichárd VI., Girardi Tibor IV. o. t. Zongorán kísérő: Bogáthy József VII., harmoniumon: Lukács Bela IV. o. t. 5. XIII. Leo. Jubileumi óda Schöner Ferencről. Szavalja: Zalán György VIII. o. t. 6. Alkonyesillag. Wagnertől. Sopran-solo. Éneklés: Craus Pál II. o. t. Harmoniumon kísérő: Lukács Bela IV. o. t. 7. a) Istenség mélysége. b) Boldogasszony Anyánk. c) Ave Maria. Arcadeltől. Régi egyházi énekek. Vonós-zenekar kíséretében előadja: Roch Gyula főgymn. tanár 8. Rachel siralma. Arany Jánostól. Melodráma. Zenéje Kapy Gyulától. Szavalja: Kolos József VII. o. t. növendékpap. Zongorán kísérő: Bogáthy József VII. o. t. 9. „Az innisfari harang.“ Attenhofertől. Vegyes énekara. 10. Hofehérke. Gavotte. Webertől. Zenekar. Végül Papai himnus ének- és zenekarral.

Honvéd ujoncok áthelyezése. Az október 6-án bevonult ujoncok kiképzése folyó hó 1-én véget ért. Feltűnt, hogy a jelen évben igen sok ujonc vonult be. Ennek okát csak most tudtuk meg. Ugyanis az itteni ujoncokból 80 ember Szekesfehérvárra a 17. ezredhez, 30 ember pedig Pozsonyba a 13. ezredhez lett áthelyezve, és f. hó 1-én utbaindítva. A szekesfehérvári 17. ezredhez állítólag kivándorlás miatt igen kevés ujonc vonult be. Most pedig ezt vidékünk sanyli meg, mert munkabíró embereit, akiket mint létszám felettieket kiképzés után haza küldöttek volna, — kénytelen kisegítésül Szekesfehérvárra küldeni.

Adakozás a felsőbb leányiskolai segélyző-alapra. (Folytatás.) Ujabbán a következő adományokat vettük: Sarmaságh Géza főgymn. tanár 40 korona, Darvai János misseni plebános 5 kor., Jancsovits István dlhopolai káplán 3 kor., Scheffel Antal dubnici plebános 4 kor., V. osztályunk részéről 4 kor. 70 fill. = 56 kor. 70 fill. Az előbb begyűlt összeggel: 1020 korona 8 fillér. Így tehát szerencsésen elértük az első célt; felév alatt ez is eredmény, kivált a mai szegény világban. A követ vajó esősepp kintartásával tovább is kerjük a kegyes adományokat, a nélkül, hogy bárkinek is alkalmatlankodnánk. A cél, melyet elérni iparkodunk, nemes; a felsőbb leányiskola, melyet szolgálunk, egyházmegyénk azon közepintézete, mely igazán a miénk, a katolikusoké s ha a protestánsoké volna, azok tudom, büszkének is volnának rá. Tehát aki hozzájárul a segélyző-alap gyarapításához, az a kath. ügyet, a mi ügyünket szolgálja. Ezen tudatban a további adományokért esedezik dr. Dudek János igazgató.

Az alispánt ócsárló részvénytársaság e héten beadta a kulcsot. Lapját, mely annyi sarat dobált minden embernek arcába, ki a klíkkhez nem tartozott, az „Ellenőr“-t napilapból hetilappá változtatta, miután Markhot Gyula becsmérlésére már nem vesztegetheti a teret, maga bevallja, hogy Nyitrán nincsen többé anyag egy napilap érdekes szerkesztésére. Érdekes a lap szerkesztőjének, Seress Imrénének a távozását, kit belekergettek egy párbajba az alispánnal, és ki az ő megbízásából Nyitrán még soha nem hallott gorombaságokkal traktált embereket, kiket soha nem látott, vagy nem ismert: most ugyanezt a szerkesztőt futni hagyják, a nélkül, hogy csak egy szóval is emlitenék a lapjukban. A heti Ellenőrnek új szerkesztője ugyanis valami dr. Kiss Gereben. Hogy ki az, nem tudni, mindenestre álnév, s talán azért tartják szükségesnek álnév alá bujtatni, mert utóvégre Kis Gereben még mindig jobban hangzik, mint a — Kis Kohn.

Megakadt közgyűlési határozat. Nyitravármegye törvényhatósági bizottsága az őszi közgyűlésen Meskó Pál bizottsági tag indítványára egyhangulag elhatározta, hogy gróf Esterházy János, Emödy József és Markhot Gyula beszédeit kinyomatja és minden egyes bizottsági

tagnak, úgy szintén a közigazgatási hivataloknak megküldi. E beszédek tudvalevőleg az alispán ellen intézett támadásokra vonatkoznak. Mind a három felszólaló, de különösen az alispán a legélesebb hangon tört pálcát a szabadelvű frondörök állásfoglalása felett. Támadásaikat visszautasították, eljárásukat megbélyegezték, a sarat pedig, melylyel dobálózta, visszalöktek a támadókra. Azóta másfél hónap múlt el, de a közgyűlési határozat a mai napig nincs végrehajtva. A szóban forgó beszédek nem nyomattak ki és nem küldettek meg a bizottsági tagoknak. Ez a szándékos késedelem nyilvánvalóan összefügg a közgyűlés óta történt dolgokkal. Az alispán és ellenségei felsőbb parancs következtében békét kötöttek, s a béke csendjében mind a két fél szegre akasztotta a fringáját. A frondörök abba hagyták a piszkolódást, sőt már dicsérni is akarták Markhotot, a mi miatt a néhai Nyitramegyei Ellenőr napilap szerkesztője búcsút vett a kapufélfától. Az alispán is természetesen felhagyott a védelmi hadjáratával, elállott kilátásba helyezett leleplezéseitől s átengedte magát a béke élvezetének. Csak élvezze, ha jól esik neki. Hogy olyan támadásoktól, a melyeknek érték, mindig nyugta legyen, őszintén kívánjuk. Ámde ennek a kíméletnek, melyre a megparancsolt békesség az alispánt és a vele tartó főispánt kényszeríti, csak egyéni vonatkozásai lehetnek, a hivatalos szolgálatra, a közgyűlési határozatok végrehajtására ez a kímélet nem gyakorolhat befolyást. Nem szabad gyakorolnia. A liberális urak egymás között vívhatnak béka-egér harcot, ha ez az ő kedvtelésük, de a vármegye közönsége annyit mindenesetre követelhet, hogy őt senki fel ne ültesse. A számtalan most bizonyára a körül forog, hogy az őszi közgyűlés említett határozatát a legközelebbi rendkívüli közgyűlés által hatályon kívül helyezzék. De nem oda Buda! Azok a híres, harcias beszédek elhangzottak, a közgyűlés egyértelműleg helyeselte azokat, a kinyomatásuk és szétküldésük iránt határozott. Ez tény, megtörtént dolog, melyet lehetetlen meg nem történné tenni. A közgyűlésnek, a törvényhatósági bizottságnak nem liberális tagjaitól senki sem kívánhatja, hogy ők most a nagy garral közölték békekötés után a frondörök iránt olyan kíméletet tanúsítsanak, a milyen a liberális párt vezetőinek tetszenek. Mi magunk akarjuk azt meghatározni, hogy az alispánt hónapokon át hajszólo bánfyanusok, milyen kíméletet érdemelnek. Követeljük ennél fogva a szóban forgó közgyűlési határozat végrehajtását.

A közönség köréből. Mindazon jó barátaink, és jóakaróim, a kik engem baáni plebánossá történt kinevezésem alkalmából szívélyesen üdvözöltek, fogadják ez uton halás köszönetemet. *Kapsz János*, baáni plebános.

„Düvid“. † Nem tudjuk megilleti-e a kereszt, mert a kinek neve mellé tettük, csendes örült zsidó volt. Egy fővárosi napilap hasábjairól azt is megtudjuk, hogy Gross Dávidnak hívták, a kit Nyitrán évtizedek óta csak Düvid név alatt ismert az utca. Most Lapás-Gyarmaton megfagott. Különös alak volt a szegény kisenvedett. Minduntalan más kosztümben járt, mint a színesz, a szerint, a milyen szerepet játszik. Egyszer virágos, sujtásos elefánthi rövid szürben, máskor cétényi fekete dolmányban, majd ismét zöldbe játszó hosszú sötét kabátot viselt, melylyel valami falusi tisztelendő úr boldogította. Néha széles, lobogó gatyában tűnt fel, melyet néhány hetre zöld hajtókás vadászöltönyvel váltott fel. Annyi kosztümje volt, a hány résztvevő könyörületes szívre akadt az emberek között. De a sok jelmez mellett csak egy szerepe volt, t. i. celtáblául szolgálai a gyerekeknek. A nagyobb diák mosolyogva ment el mellette, de a kicsiny, ha egy krajcárt érzett zsebében, oda adta Dávidnak, a ki erre komoly katonai feszességgel szalutált, sőt két krajcárért meg is exerciroztatták a kis nebulók. Minden változatos kosztümje mellett csak egy volt, amitől el nem vált, az olvasója, meg tarisznyája. Az olvasójáról évekké elelőtt egy tárcát közöltem az egyik fővárosi napilap hasábjain. Csendes örült zsidó volt, a ki türelmesen húzódtott meg a templom előcsarnokában és nem alkalmatlankodott kéregetéssel. Fesz katonai üdvözlése ugys többet hozott a tarisznyájába, mint a koldusok rimázkodó óbégatása. — Most mikor megfagott, a lapási zsidó hitközség nem akarta eltemetni, mert hogy mindig olvasóval járt, mig nem az ottani kath. plebános megkönyörült rajta és kath. ritus szerint kísérte örök nyugalomra.

Napfényre jött hazugság. A jelen országgyűlési ciklus megnyitásakor Szell Kálmán

zzal gyanúsította a néppártot, hogy politikai törekvéseinek előmozdítása végett érintkezést tart fenn a nemzetiségekkel. A miniszterelnök, a kiről feltételezzük, hogy hamis információk alapján és nem rágalmazási szándékkal kockáztatta meg vakmerő állítását, megkapta a néppárttól az érelyes választ, mely után az abszurd váddal véglegesen elhallgatott. Pártja azonban folytatta a néppárt rágalmazását, minek folytán úgy a fővárosi, mint a vidéki liberális lapokban — Nyitramegyében az ismeretes zuglapban, mely mint napilap e napokban adta ki párját — napirenden voltak az eféle cikkek: A néppárt és a pánszlávok, A néppárt paktuma a pánszlávokkal stb. A szemérmelen rágalmakra a néppárt többnyire nem reagált, mert vannak piszkolódo emberek, a kikkel szemben nagy szenyjűk miatt nem tehetünk mást, mint hogy kikérjük őket. Most azonban a püchői választás megalta a méltó választ a liberálisok rágalmaira. E választáson a püchövölgyi lutheranuskok, kiknek túlyomó nagy része a nemzetiségi program alapján áll, mind leszavaztak a *liberális párt jelöltjére* Sipeky Sándorra. Ugyanaz történt itt, a mi az általános választások alatt Bazinban, a hol a nemzetiségi párt emberei döntöttek el a választást a liberális jelölt javára. Most már konstatáljuk a tényállást úgyképen: A liberálisok a nemzetiségi ellen irtó-háborút indítanak a sajtóban, a vármegyeházák termeiben, s azt mondják, ez hazafiúi virtus. Jól van. Kikiáltják a néppártot, hogy paktál a nemzetiségekkel s reá nyomják a hazaárulás bélyegét. Ebben arcátlanul hazúlnak. A választásoknál ők azok, a kik paktálnak a nemzetiségekkel és a segítségükkel győznek. Ezzel hallgatnak, de nem hallgatunk mi, akik azt mondjuk: Ez az igazi hazaárulás, ez az a politika, melynek minden eszköze jó a párturalom fenntartására. Ez az a szájkodó hazafiság, mely nyakig gázol a hazafiatlanság mocsarában.

Négy perc! Ilyen cím alatt érdekesnek ígérkező közleményt olvasunk egy budapesti napilap hasábjain. A fővárosi kellegat roppantul felkészítette egy körülmény, hogy New-Yorkból egy kábeltávírat állítólag négy perc alatt érkezett meg Berlinbe. Azaz a táviratot feladták New Yorkban reggel 8 óra 18 perckor és már reggel 8 óra 22 perckor Berlinbe volt. A neki tüzesedett újságíró egy létekezetre elmondja, hogy micsoda új vívmányai vannak korunknak; elmondja, hogy az olasz postaminiszter most építi a villamos postát, mely szédítő sebességgel fogja tovaröpíteni a leveleket, úgy, hogy az expresszovont rohanása igazi csigulas-úság hozzákepest; felhossa a Marconi drótnélküli táviróját s most ezekre rádupláz, hogy a kábeltávírat négy perc alatt tette meg a több ezer tengeri mérföldnyi utat N.-Yorktól Berlinig, mert ime 8 óra 18 perckor feladták és már 8 óra 22 perckor Berlinben volt! — Hat megengedjük, hogy Kutyabagason szenzáción okozhat ez az okoskodás, de mi úgy tudjuk, hogy Berlin 6 óra 9 perccel előbbre van New-Yorknál, tehát mikor a táviratot New Yorkban feladták 8 óra 18 perckor, Berlinben *ugyanakkor* már közel félkettőre járt az idő delután, tehát semmi esetre sem érkezhetett meg oda 8 óra 22 perckor, mert akkor teljes 6 órával előbb érkezik, mielőtt feladták volna. Ez pedig a mi vívmányokban gazdag kornakban is kissé tulzás volna.

Az 1903-ik évi rendes esküdtek: Adamik Ignac Privigyé, Adamis Mihály, Adamis Tamás Szenic, Adelsberger Sándor Salgoeska, Adler Ármán N.-Tapolcsány, Albert József Vágújhely, Andreánszky Emil, Ny.-Zsámbokrét, Antaik József Érsekújvár, Babik János Vágsellye, Balis Antal Nagy-Jác, Banyár Miklós Érsekújvár, Bárány Samu Sarlókajsza, Bardon Péter Érsekújvár, Bartek Lajos N.-Tapolcsány, Barthik Károly Érsekújvár, Bauer Emil Szolcsány, Bezsó János Szenic, Bieneustock József Privigyé, Bischitz Rezső Érsekújvár, Blaskó József Nyitra, Blumenstein Mór Érsekújvár, Bodó Péter Galgóc, Bohus Pál Érsekújvár, Boróczy László Mocsanak, Borza Károly Érsekújvár, Braun Gusztav Csitár, Braun Samu Galgóc, Braunsteiner László Menyhe, Bre-styenzky Benedek Nyitra-Ivánka, Busztin Lipót Ó Tura, Buzinkay Pál Dojes, Caraba Ede Csejthe, Cary Róbert Patta, Chmielovszky János Érsekújvár, Chrenkó József Nyitra-Nemeti, Conlegner Károly, Csaka Ede Érsekújvár, Csenkey Adolf Csejthe, Dr. Csepreghy Vilmos Érsekújvár, Csmelik Ferenc Szenic, Czobor Béla, Czocher Gyula Sarlókajsza, Dr. Dénes Zsigmond N.-Tapolcsány, Deseő Dezső Ny.-Ujlak, Deutsch Bernát Galgóc, Dinga Gabor Szenic, Dióssy Imre Szent-Mihályur, Dittert Győző Felső-Szöllös, Drexler Alajos, Druza József Érsekújvár, Dukesz Ármán Galgóc, Eiser Emil Vágúj-

hely, Elzász József Üzbégh, Emanuel István Verbó, Engel Geza N.-Kosztolány, Engel Henrik Tótmegyer, Engel Kálmán Nagyker, Erdélyi Károly Komjáth, Fellner Jakab Nyitra, Felsenburg József N.-Tapolcsány, Ferjancsik Ferenc Bucsány, Filó István Privigyé, Finka Gyula Felső-Helbeny, Furbász Adolf Szkaesány, Frommer Pál Nemes-Pann, Fuchs Adolf Nagy-Rippény, Fuchs Mór Nemes-Pann, Fuchs Samu Nagy-Rippény, Galovics Vince N.-Tapolcsány, Galbavy József Vágújhely, Geider Kálmán Érsekújvár, Ghyllányi István Csekej, Grosz Hugó Komjáth, Guggenberger Gusztav Bori, Haberfeld Gyula Turóluka, Dr. Hajtsch Dezső Privigyé, Hangos István Érsekújvár, Hávor Zsigmond Nagy-Jác, Herez József Zákostolány, Hochberger Miksa G.-Kosztolány, Hoffmann Antal Galgóc, Horn Dávid Szokolóc, Horn Jakab Kis-Céteny, Dr. Horváth Cyrill Szenic, Jeszenszky Géza Patvaróc, Jeszenszky Gyula Vágújhely, Jeszenszky István Suránka, Jeszenszky József Csejthe, Jurenka Pál Miava, Karsay Lajos Úrmény, Kaszriel Sándor N.-Tapolcsány, Kecskemethy Béla Kincs Lajos Érsekújvár, Id. Kirchner Antal Nyitra, Klempa János Miava, Kohn Simon Érsekújvár, Koreszka István Dojes, Koronthály Jenő Szottina, Koronthály Lőrinc Vágújhely, Kovalik Bodog Lapas-Gyarmat, Krachun István Gerecsér, Ifj. Krajcsovic Alajos, Krajcsovic Ferenc N.-Tapolcsány, Krajcsovic Lajos Drahóc, Kratochvilla Aurel Érsekújvár, Kreszak Cyril Szenic, Dr. Krnó János Miava, Kropácsy János Banka, Kubinyi Jenő Lakácsi, Kubranszky Mihály Galgóc, Laesny Pál Vágújhely, Lamparter Rezső Felső-Elefánth, Lang Rezső Vágújhely, Lányi Pál Komjáth, Lányi Vilmos Sándor Vágújhely, Laufer Bernát Radosna, Leidenfrost Károly Nagy-Bossány, Lelkes Zsigmond Nagy-Rippény, Markus Imre Szilárd, Martényi Sándor Szenic, Michel Adolf Assakürth, Miffek János Vágújhely, Miháicska János Alsó-Vasárd, Miskovics István, Misuta Károly Nagy-Tapolcsány, Moravetz Károly Tavarok, Munk József, Dr. Munk Mór Nagy-Tapolcsány, Nachlovsky János Nyitra, Dr. Oatzler Miksa Szenic, Nepessy Gyula Andacs, Neubauer Sándor Vágújhely, Neuhaus Ignac, Nölli Jakab, Ottinger Nándor, Pálincás Géza Érsekújvár, Dr. Papanek Lajos Holics, Pataky Vilmos Érsekújvár, Peleszny Ágost Tavarok, Dr. Pereszlenyi Henrik Nyitra, Pichler Zdenko Sarlókajsza, Placzkó Adolf Nagy-Tapolcsány, Polányi József Galgóc, Pollacsek János Szenic, Dr. Pollacsek Endre Morvaór, Pollak Miksa Nyitra, Prenoszil Odón Úrmény, Prudovits Lajos Érsekújvár, Pulez Keresztely Nyitra, Pusmann Ferenc Érsekújvár, Raffmann Mór Nyitra, Rajner János Ny.-Pereszlenyi, Rajnoha Mihály Ó-Szeplak, Ray József Dívek, Rencz László Nyitra, Rolfesz Kelemen Csekej, Rozáry István Galgóc, Rusznyak János Lakácsi, Satkay György Viesáp-Apathi, Schenk Gyula Komjáth, Schüssler Rezső Nagy-Tapolcsány, Schneider Rezső Komjáth, Schneider Nándor Jablonic, Schönmann Mór Szenic, Schultz Ede N. Eörvistyé, Schwartz Henrik Érsekújvár, Schwarz Márk Galgóc, Schwarz Manó Szenic, Schwitzer Rezső Érsekújvár, Schwitzer Simon Vágmedence, Simonyi Alajos Nyitra-Zsámbokrét, Dr. Skarniczal Gyula Galgóc. (Folytatjuk.)

Az első magyar kongregáció. Sokáig vajdott annak a magyar női kongregációnak az ügye, melynek alapítása körül, mint olvasóink közül sokan tudják, Herczegh Teréz úrnő fáradozott. A kezdeményezést éppen az egyházi körök fogadták legtöbb bizalmatlansággal, a mi érthető is volt, mert az első lépések hibásak voltak. Az alapítónő a vele társuló tagoknak alapszabályokat írt elő, rendi ruhát adott nekik és a kongregációt működés-be hozta, a nélkül, hogy mindezen intézkedésekhez az illetékes egyházi hatóság beleegyezését, illetőleg jóváhagyását kikérte volna. Ilyen kezdettel nem lehet egyházi kongregációt alapítani. Most azonban, mint a M. A. értesít, Herczegh Teréz kongregációja a szabályszerű egyházi jóváhagyást megkapta s ennek folytán „Maria Immaculata kongregáció“ néven jogszzerűen megalakulhatott. Az új kongregáció bölcseje Fiume, itt nyílt meg az első háza, egy mintaszerűen berendezett leánynevelő-intézet. Főnöknője maga az alapítónő, Herczegh Teréz, a ki a múlt napokban a körösi püspök zarándoklatával a papa Ó Szentegyházi is bemutatva hódolatát, tőle kegyes buzdítást kapott. Az ügynek ilyen megoldása után a legmelegebb rokonszenvvel üdvözlünk az új alkotást, az *első magyar kongregációt*. Ilyen jellegű magyar egyházi intézményünk még nem volt, jóllehet, hazánk úgy a kulturális, mint a jöteknység terén a különféle kongregációk előtt a tevékenységnek nagy irányú munkakörét nyitotta meg. Természetesnek találjuk, hogy a kezdet ezen a terepen nőktől indult ki, mert ez idő szerint hazánk-

ban a női nemzedékben nagyobb hajlam, sokkal erősebb hivatásérzet van erre a pályára, mint a férfiaknál. Szívesen tesszük eleget az alapítónő azon kívánságának is, hogy az új kongregációt a kath. közönség, különösen a ft. lelkes urak pártfogásába ajánljuk. A mire most a magyar katolicizmus ezen új hajtásának legnagyobb szüksége van, az nem más, mint az, hogy az új apácarendhez kellő számú tagok csatlakozzanak. A ft. lelkes urak ennélfogva egy nemes célú katolikus magyar ügynek tesszék szolgálatot, ha a szerzetesi pályára kívánczó leányok és nők figyelmét a fiúmai Maria Immaculata kongregációra irányítják, és nekik az esetleges belépést közbenjárásukkal előmozdíttják. Viruljon és gyarapodjék az első magyar kongregáció!

Az egebelleik panasza. Egebelleik panaszos levelet vettünk, melyben tudósítónk jelenti, hogy az ősi király gyakorlatok alkalmával a katona elszállásolási pénzeket még mai napig sem osztották ki. — Kompetens helyen információt kérünk ez iránt, honnan értesültünk, hogy a katona elszállásolási díjakat részint a katonakincstár fizeti, még pedig fejenként 1 1/2 krajcárt az illető közszégi bírák kezébe, még pedig legkésőbb egy hónap alatt, részint pedig (miután az 1 1/2 krajcár kevés) a vármegye téríti meg a szállásadóknak és pedig minden katona után 5 1/2 krajcárt, mely pénz a főbíróknak adatik át kiosztás végett. Minthogy mi a holicsi főbírókat úgy ismerjük, hogy nem fér hozzá gyanú, kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy itt csupán valami rendetlenség fordult elő. A szegény embernek egyeb nyugtája nincsen, mint a ház falára irt számok, hogy ennyi meg ennyi katona volt ott elszállásolva, ezt a bizonyítványt pedig szeptember óta mossa az eső, s ha olvashatatlan lesz, mivel fogja igazolni a gazda? Kérjük illő tisztelettel az alispán urat, hogy a bajon segítsen annál is inkább, mert a földműves nép érezte meg a legjobban a hadgyakorlat terheit. A szolgabíróság, hogy a frissen kikavicsozott utakat annál hamarabb letapossa, a legnagyobb munkaidőben rendelte el csendőrhatalommal a trágya-hordást, s a nehéz szekereknek csakis a kikavicsozott részen volt szabad járni, a ki pedig onnan letért, vagy a trágyáját akkor ki nem hordta, pénzübirással sújtották. Tudósítónk említi azt a hallatlan esetet, hogy akkor Egebellen és közel vidéken egyszerre közel 300 gazdát sújtottak penzübirással. Felemlíti egyuttal azt is tudósítónk, hogy az egebellei fogyasztási szövetkezet ellen anonyim feljelentés érkezett a szolgabíró-sághoz, hogy veszélyes helyen tartja a petroleumot. A főlsgabíró-sági közeg megjelent és a petroleum elhelyezését teljesen szabályszerűnek találta, s mégis 23 (huszonhárom) koronát likvidált magának az egyesülettől eljárás költség fejében. Mindenestre feltűnő, hogy a főbíró bármily anonyim levélnek felül. Vajjon a 23 korona eljárási díj megilleti-e azt megítélni az alispán úr ismert igazságszeretere bizzuk.

Tüzesetek. November hó 21-én éjjel után Komjáton az aiso-utcában levő Huszár Lajos tulajdonát képező pajtában eddig fel nem derített okból tűz támadt. Nagyobb mennyiségű kukorica, takarmány, gazdasági gépek és a pajta szomszédságában elhelyezett takarmány és szalmakazlak pusztultak el, a kár meglehetősen nagy, azonban annak legnagyobb része a biztosító-társaság részéről meg fog térülni. — Ugyancsak november hóban Nyitra-Udvarnokon Luzer János háza még eddig ismeretlen okból kigyulladt és leégett, a közsegenben általános az a nézet, hogy ez bosszúszálte gyújtogatásból eredhetett.

A Kathreiner naptár 1903 ra küldetett meg nekünk, mely ezuttal mint csinos és elegáns fali naptár jelent meg. A Kathreiner-féle kávénak minden barátja bizonyára szívesen akasztja majd azt dolgozó asztalkájának közelébe. Az a művészies kivitelű kép, a mely e naptárt díszíti, minden szemlélő arcára kellemes mosolyt fog varázsolni. Egy csinos, vígkedélyű parasztleányt ábrázol, egy fiandza Kathreiner-kávé kezében tartva, a melynek kellemes illata jöleső képzeletet gerjeszteni látszik. Mosolygó arcát az előfelvezetben hamisan félre fordítja, mintha azt akarná mondani: „Egy fiandzsával ez a legjavából.“ Ez a meginváló felhívás mottója is a képnek. Úgy értesülünk, hogy a Kathreiner-cég ezeket a csinos naptárakat minden üzletben, a hol világhírű cikke, a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé árusítatik, a vevőknek ingyen osztogatgatja.

Karácsonyi értesítés. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomasára hozni, hogy a „Steiner Ignác és Fia“ cég egész áru-raktárát átvettük és a mai naptól fogva nagy Parti-árúkkal,

vászon, szőnyeg és különböző divat cikkel együtt, mely igen kedvező alkalmi vetelekből származik, a Steiner-féle üzletben eladásra kerül. Ennélfogva a n. é. közönségnek melegen ajánljuk ezen nem mindig kínálkozó alkalmat, kitűnő minőségű árú mélyen leszállított áron beszerezni, teljes mértékben kihasználni és kérjük b. látogatását. Teljes tisztelettel Krausz Vilmos és társa.

Irodalom.

Acsády története.

III.

Hiába tesz jót a kath. pap, a világ jutalma részére a halátlanság. Egy közönséges divat ez nálunk, melyet Herczeg Ferenc újabban még szinpadra is felvitt Ocskay brigadérosában. Még az aruló Ocskayt is menti, de Viber szkacsányi vikáriusban egy jellemtelen papot bemutatni el nem mulasztja. Azonban ha ez divat az élők között: a történelemtől megköveteljük, hogy igazságos legyen.

Akár a honi, akár pedig a külföldi krónikákat forgatjuk; ha latolgatjuk továbbá az összes tényeket, melyek nemzetünk fejlődését sz. István korától végig az Árpádokon mutatják: sok homályos pontra akadunk, sok hiányt találunk a történelmi följegyzésekben, de egy tény kétségtelen s ez a kath. papság halhatatlan érdeme országunk szervezése s a nomád magyar kiművelése körül. A magyarból az akkori európai viszonyok között sohasem vált volna életképes, független s fenmaradásra jogosult nemzet a koronát adó pápa támogatása s a kath. papság lelkes, odaadó működése nélkül.

Midőn ezt így olvassuk a forrásokból, Acsády más bizonyítványt állít ki nekik a IV. füzetében. Tudjuk, hogy sz. István igazi providentialis tette az volt, hogy nem a császártól, hanem a pápától kérte a koronát; ez biztosította országunk függetlenségét mindenkorra az akkori császári hűberi törekvések ellen.

Egy dolga nem sikerült, az utód-jelölés, nővére fiának, a velencei Péternek trónraállítására. Ez a méltatlan utód sok bajt és zavart okozott s végre az országot Henrik császárnak hűberül játszotta ki. A heves természetű Aba Sámuel nem javított a zavarokon, míg aztán I. Endre alatt némileg rendezettebbek lettek a viszonyok.

Itt és a következő királyok alatt a kath. papságnak, és természetesen a pápának is bő szerepet juttat. De micsoda szerep az, kivált Péter és Aba Sámuel alatt? Nem a források szerint, de Acsády szerint hazaárulók voltak azok mind, jellemtelen püspökök, akiket a pápa a császár kedve szerint az ország ellen dirigált. Hát a római vér, mely Sylveszter pápa által biztosította az ország függetlenségét, közvetlen utódjaiban már vizzé vált. A pápa „Magyarország leigázásában” tett szolgálatokat a császárnak, „a katolikusok okozták az állami önállóság romlását”, „a főpapok az idegen uralom oszlopai” voltak. (123-4 l.) De a főpapok később „belátták a hibát”, s ügyes, elelmes köpönyeg-forgatók módjára I. Endréhez csatlakoztak, mert így jobb volt nekik. De mi az Isten csodája, ha mindenki összeesküdött a haza ellen, ha mint mondja: „a katolikusok okozták az állami önállóság romlását”, ki mentette meg? Acsády bizony ennyi ferdítés után aligha vétett volna már nagyobbbat, ha megtoldja őket azzal, hogy: az izraeliták.

Mert a magyar haza független maradt s a ledér, durva Péternek árulásától eltekintve, német hűbérre nem lett soha.

Gellért püspök, a nagy magyar apostol, sz. István jobb keze, sem oly nagy Acsády előtt, hogy hamis képet ne fessen róla, pedig a saruja sziját sem méltó megoldani. Tudjuk, hogy Aba Sámuel 1044-ben egész vérfürdőt rendezett Csanádon s valami ötven nemest agyonvert, a nélkül, hogy csak ki is hallgatták, vagy időt engedtek volna nekik, hogy bűneiket meggyónják és Istennel kibéküljenek. (Pauler I. 109 l.) Gellért püspök ezért a szószékről kemény szemrehányást tett Abának s javulásra intette.

Acsády szerint Gellért a pápa parancsára szakadt el Abától s „föllépte a világi tisztségek viselőiben is megingatta a köteles hűséget” (122), megintgatta volna tehát azon Aba iránt, a kinek igényeiben az urak már jó ideje sértő gőgöt, megvetést láttak és haragudtak, hogy velük szemben, akik trónra emeltek, a köznépre, a parasztokra támaszkodott, azokkal evett, járt és lovagolt. (Pauler I. 107 l.)

Tehát Acsády Gellértről és jelleméről éppen ellenkezőjét írja annak, mint amit a történelem óla feljegyzett.

Igy megy ez sorról-sorra, ügyesen, de hamisan; hamis képet fest az „egyházi atok alatt elhunyt” Aba Samuról; érthetlenné teszi I. Endrét s az addig hazaáruló papsághoz való jó viszonyát. Ferdít, midőn I. Geza alatt VII. Gergelyvel azt írta, hogy a király fogadja el a szentszék hűberuraságát; de Acsády azt világi hűber értelmében veszi, annak dacára, hogy a pápával ő mondatja, hogy az egyház nem mint a császár, szolgálának, hanem fiának tekintti hűbereseit, mely igényt „a magyarok meg sem értették”. (136 l.) Dehogyan nem értették, értették bizony, hogy csak a lelki ügyekre vonatkoztatja s nem az ország politikai függetlenségét akarja leigázni, hiszen akkor nem következett volna be az, amit maga Acsády a következő lapon ír, hogy a derek Géza „olyan szoros viszonyba lépett a szentszékkel, midőben egyik előde sem állt”.

Mi lett volna nemzetünkben azon viharos időkben, a nemzeti fejlődés első stadiumában, a pápák és a buzgó, hazafias magyar kath. papság nélkül? Nem illő ennél fogva, hogy egy később-kori új magyar nyelvet öltögesse rájuk.

Dr. Dudek János.

CSARNOK.

Adatok a nyitra-városi plebániák történetéhez.

Írta: Vagner József.

(Folytatás.)

43. 1759—1765. **Horváth Ignác.** A hittudományokat Nagyszombatban befejezve, az áldozári rendet a nyitrai székesegyházban 1749. évi szept. 8-án Szörényi László szerémi püspök kezéből vette fel. Pályáját, mint székesegyházi káplán kezdte és már két év múlva a lednici plebánia javadalomra mutattatott be. 1759-ben nyitra-városi plebánossá és nem sokára a székesegyházi kerület alesperesévé nevezetett ki, mely utóbbi minőségben 1764-ik évben Gusztányi János püspök rendeletéből kerületének összes plebániáit, templomait és kápolnáit megvizsgálta s azok állapotát és terjedelmét jelentést készített. (Egyházmegyei lvt. 485. 3. sz.) A következő esztendőben, Nehéz Imre szkacsányi plebános felhívására, csere utján a most nevezett javadalomra távozott, hol 1774-ik évi március 29-én érte a halál. (Series Functionum Eppalium in Cathedr. Eccl. Nitr. ab. a 1713. — Successio Par.)

44. 1765—1772. **Nehéz Imre.** Dicskén, Bars-megyében 1733-ik évi április hó 3-án született. Tanulmányait, mint a nagyszombati egyetemes papnevelő intézet tagja elvégezve, a püspöki udvarba jutott, s ott négy évig, mint püspöki szertartó munkálkodván, 1764-ben a szkacsányi plebánia javadalmat kapta meg; azonban a tót nyelvet kellően nem bírván, az előbb említett csere által a nyitra-városi plebániára jött át, és itt új hivatást, mint buzgó lelkipásztort és kitűnő szónok 1772-ik évben kanonokká történt előléptetéseiig gondozta. A kalazauci sz. József szentté avatása alkalmából 1769-ik évi augusztus-ban a nyitrai kegyes tanító-rendiek templomában megtartott ünnepségek alatt az egyik magyar szentbeszédet Nehéz Imre mondotta, melyet 1772-ben Nagyszombatban ki is adott. Meghalt, mint székesegyházi főesperes, 1783. június 22-én. (Adalékok 327.)

45. 1772—1781. **Závodi Szalay Ferenc.** Nemes családból származott, melynek eredeti neve Zeredy (Szeredy) volt. („Nagy Iván” család-történeti értesítő. 1901. 229.) Tanulmányainak befejezése és a papirend felvétele után mint székesegyházi karkáplán működött. 1751-ik évben a pogrányi plebániára lett bemutatva, honnan 1759. évben Üreghre távozott és nemsokára kerületi alesperesévé nevezetett ki. 1772-ben a nyitra-városi plebánia-javadalmat nyerte, hol buzgón teljesítette köteleit, míg egy véletlen baleset hosszú ideig fájdalomtól kísért téletlenségre kárhoztatta. Ugyanis midőn 1775-ik évi április hó 30-án a gerencséri fióktemplomban végzett ünnepies isteni tisztelet után kocsiján Nyitrára tar-

tott, megvadult lovai elragadták s kocsiját felborítván, mindkét lábszárát darabokra törték. (Czeizel Gábor pápai prael. kanonok ur szives közlése.) Valószínűleg e szerencsétlenség utókövetkezményei kényszerítették arra, hogy 1781-ben javadalmáról lemondva, a kövesdhegyi elagott papok közé vonuljon, hol, 1796-ik évi nov. 5-én halt meg. (Success. Paroch.)

46. 1781—1784. Kis-apponyi **Bartakovics Benedek József.** Született 1754. március 17-én Szalakuszon. Pappá szenteltetve, négy évig székesegyházi káplán és egy évig gróf Révay Antal püspök szertartója volt. 1781-ben nyitra-városi plebánossá nevezetett ki; e javadalomról azonban három év múlva lemondott, és szalakuszi ősi birtokán magán életet élt. 1788-ban Fuchs xav. Ferenc az újonnan szervezett zserei plebániára küldötte, 1791-ben pedig a szalakuszi hívek vezetését bízták rá. Itt egy ideig dicséretes tevékenységet fejtett ki, míg végre hiveinek eskönyössége, melylyel a „caonica visitatioban” megállapított járandóságok beszolgáltatását megtagadták, annyira elkeserítette, hogy 1805-ben ezen állásáról is leköszönt. 1807-ik évben ismét elhagyván magányát, a papnevelő intézetben lelkiigazgatói hivatalt vállalt, melyet 1814-ik évi november 1-ig viselt, a mikor Szalakusra véglegesen visszatérve, ott már a következő évben végezte be eléggé változatos életét. (Kocsner Józ. Adatok a szalakuszi plebánosok életrajzához. Nyitramegyei Szemle. 1895.)

47. 1785—1790. Kámánházi **Kámánházy László.** Született Zsolnán 1753. május 8-án. A bölcséletet Nyitrán, a hittudományokat pedig Nagyszombatban hallgatta, s azokból borostyános (baccalaureus) lett. 1774-ben Nyitrára visszajöve, fiatal kora miatt csak alszerpappá szenteltetett és ugyanazon év szeptember hava végén a nővendék papok oktatásával bízott meg, mely működését 1779-ik évig folytatta, a mikor a szkacsányi plebánia javadalmat nyerte. 1785-ben a nyitra-városi plebánia igazgatását vevén át, itt mint lelkes, alesperes s az elemi iskolák igazgatója, a hitelet és tanügy magasabb színvonalra emelése, valamint a szegények segélyezésének érdekében ritka tevékenységet fejtett ki, melynek jutalmául a káptalan tagja lett. Érdemeit új hatáskörében gyarapítván, a kitüntetések hosszú sorozatában részesült; ugyanis 1806-ik évben nyitrai nagypréposttá, 1807-ben a hétszemélyes tábla főpapjává és novii vál. püspökké, végre 1808-ik évben a váci egyházmegye főpásztorává nevezetett ki, hol 1817-ik évi február 4-én adta vissza lelkét Teremtőjének. (Adalékok 76—78.) A nyitrai segédlelkész számára 100 frtos mise-alapítványt tett. Lelkészkedése alatt történt a városi plebánia ketté választása, s a ferenc-rendi atyák kezelésére bízott felső-városi plebánia alapítása.

48. 1790—1797. **Bleho József.** Mocsonokon született. Pappá szenteltetése után Zsolnán segédlelkészi minőségben munkálkodott. 1777-ik évben schávniki plebános lett. 1790-ben megkapta a Kámánházy László előléptetése által megüresedett nyitra-alsóvárosi plebániát, melyről azonban 1797-ben a könnyebb kezeléssé szkacsányi plebániára ment át, hol 1802-ik évi július hó 22-én, 50 éves korában fejezte be életét. (Necrológ.)

49. 1797—1807. Szent Miklósi és óvári **Pongrácz János.** Született Felső-Vadicsón, Trencsén-megyében 1764. augusztus 18-án. A bölcséletet Nyitrán, a theológiát pedig Budán és Pozsonyban tanulta oly jeles eredménnyel, hogy bölcsélet tudori oklevelet nyert. 1788-ban áldozárrá szenteltetve, működését Mocsonokon segédlelkészi minőségben kezdette. 1790-ben a nyitrai püspöki lyceumban a szentirás tanuló tanárává, — 1797-ben nyitra-alsóvárosi plebánossá nevezetett ki, megtartván theologiai tanszékét is. 1806-ban tiszteletbeli, a következő évben pedig valóságos kanonok lett. Mint a kápt-

talán tagja, két évig a püspöki papnevelő intézet kormányzója volt, és fokozatos előléptés útján az olvasó-kanonoki stallumig jutott. Hogy jeles tehetségeinek, nagy tudománya, jámborsága és jótékonyágának megfelelő nagyobb méltóságra nem emelkedett, abban megakadályozta súlyos testi baja — szelvény — mely már 1818-ik évi november 25-én érte s melynek következményeit élete végeig keresztény béketűréssel viselte. Meghalt 1844. május 10-én. Végrendeletében, egyéb ajtatos és jótékony célú hagyományokon kívül, szegényebb ellátású plebánosok javára 6000 o. é. forintot meghaladó alapítványt tett. (Adalékok 339.)

Pongrácz János kanonokká kinevezetése után — 1807-ik évben — az alsó-városi plebánia szűkebb anyagi ellátása miatt majdnem két évig nem volt betölthető, míg végre 1809-ben Sorecz Imre vállalta el a lelkeszi hivatalát. Az üresedés tartama alatt Horváth József volt plebános-helyettes.

50. 1809—1836. **Sorecz Imre.** Született Szabolcsban, Hontvármegyében 1769. július 26-án. A bölcselést Budán és Pozsonyban, a hittudományokat pedig Nyitrán végezvén, 1795-ben áldozó pappá szenteltetett. Mint segédlelkész Nyitrán 11 hónapig, azután pedig Mocsokon működött. 1798-ban felső-elfántói plebános lett, hol az új templom és paplak építése éveken át sok gondot és fáradságot okozott neki, mely azonban 1809-ben, midőn a teljesen kész templomban az első isteni tiszteletet végezhetette örömmé változott. Még ugyanazon évben a nyitrai plebániára ment át, melynek birtokába Nejedly József valódi püspök és nagyprépost vezette be. 1814-ben a nyitrai kerület alesperesévé, 1826-ban tiszteletbeli kanonokká neveztetett ki. Ő volt az első és mindeddig egyedüli lelkesz, ki e terhes plebánián 26 évet töltött, s e hosszú idő alatt munkássága, nyajassága és jótékonyága által híveinek teljes bizalmát, tiszteletét és szeretetét szerzte meg. Végre 1835-ik évben valóságos kanonoki javadalmat nyert, 1842-ben pedig a Bold. Szűzről nevezett rákányi apátság címevel lett kitüntetve. Meghalt mint székesegyházi fő-esperes 1855-ik évi szeptember 4-én. Végrendeletében a nyitra-városi segédlelkész által végzendő 2 szent misére 50 pftos. szegények javára pedig 5000 ftos alapítványt tett. (U. o. 350.)

51. 1836—1856. **Karomi Szulyovszky István.** Született Szulyón Trencsénmegyében 1798-ik évben. A bölcselést Pesten, a hittudományokat pedig a nyitrai püspöki lyceumban hallgatta. Mint szerpap 1820-ban az egyházmegyei irodában mint igatót nyert alkalmazást. Pappá szenteltetvén, a következő évben szentszéki jegyzővé, 1835-ben pedig irodaigazgatóvá nevezett ki. 1836-ik évben a megüresedett alsóvárosi plebánia javadalmát kapta és egyúttal szentszéki bírói címmel lett kitüntetve. Lelkeszi hivatalát már 20 évig viselte, midőn rövid betegség 1856-ik évi november 2-án véget vetett életének. Végrendeletében az alsóvárosi plebánosok javára 120 frtnyi misealapítványt tett. (Biographiae Cleri Dioec. Nitr. 1839. kézirát az egyházmegyei könyvtárban.)

52. 1857—1871. **Ivanóczy Gyurikovits Mátás.** Született 1826-ik évi február 20-án Csermenden Nyitra megyében, hol atyja Ferenc uradalmi gazdaszt volt. Közepiskolai és bölcselési tanulmányait Nyitrán, a theologia három tanfolyamát pedig a Pázmányintézetben végezte. 1848-ik évi október elején a magyar szabadságharc miatt Bécsbe nem mehetvén, utolsó tanévét a nyitrai papnevelő intézetben töltötte és 1849-ik évi július 24-én áldozó pappá szenteltetett. Rövid hat heti káplánkodás után Palugyay Imre püspök egyházmegyei levéltárnokká és szent-széki jegyzővé nevezte ki; 1857-ik évi január 1-én pedig az alsóvárosi plebánia javadalmát adományozta neki. Itteni tizenöt évi működése alatt a hitélet emelésére a nagybójtai delutáni szent-beszédekkel s a május havi ajtatoságot hozta be; az isteni tiszteletnek ünnepélyesebbé tételére pedig más buzgó egyházi és világi férfiak közreműködésével 1860-ban az egyházi zeneegyletet alapította, melynek 1872. évtől haláláig elnöke volt. Buzgalmának köszönhető, hogy Nyitrán a szegény tanulók segélyezése karácsonyi ajándékok által nemcsak megkezdett, hanem állandóvá is lett. Legtöbbet azonban, és szép eredménnyel, fáradozott a helybeli elemi fiú- és a páli szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek új intézetében megnyitott leányiskolák rendezése s a vallás-erkölcsi és hazafias nevelés felvirágoztatása körül. E téren szerzett érdemei elismerésül 1868-ik évben a Ferenc József-rend lovagkeresztjével, 1871-ik évben kanonoksággal lett kitüntetve. Ritka szorgalommal gyűjtött gazdag ismereteit majdnem 40 évig katolikus folyóiratokban közzétett számos értekezésben, hírlapi cikkekben, könyvismertetésben, szentbeszédekben és alkalmi költeményekben értékesítette; miért is a Szent-István-Társulat irodalmi osztálya első tagjai közé választotta meg. A kaptalanban az olvasókanonoki stallumig jutott és már 1878-ik évben szent Benedekről címzett Garán melletti apátta neveztetett ki. Meghalt 1888-iki november 30-án. Végrendeletében számos kegyeletes hagyományon kívül, melyekből Nyitra város majdnem minden jótékony, vagy közmívelődési intézetének és egyesületének kisebb nagyobb összeg jutott, hagyatékának főörököséivé kétharmadrészben az egyházmegyei elagott papok, egyharmadrészben pedig ugyanazon egyházmegyei róm. kath. néptanítói nyugdíj alapjait tevő, mely címen az előbbi alap 22,828 kor., az utóbbi pedig 11,414 koronával gyarapodott. (Adalékok 366—7. Szinyey J., Magyar Irók. IV. 174.) (Folyt. köv.)

TELEFON.

B. Gy. úrnak. Nyitrán csakugyan van egy bába-képző intézet a megyei kórházban, de a jelen kurzusra jelentkezni már késő. Az illető már a február-márciusi tanfolyamban nem vehetne részt. A tanfolyam két hónapig tart és az abban résztvevők ingyen tanításban, ellátásban részesülnek. Szálásuk is díjtalan s a kórházban van. — Forduljon mielőbb megyei főorvosukhoz, dr. Haas Jakab úrhoz, annak ajánlatára felvétetik. A jelentkezést korán kell eszközölni, mert egy tanfolyamra csak 20 személy vétetik fel. A későn jelentkezők megint észre maradnak.

Gyermekjáték kiállítás!!

Egyúttal felhívjuk a mélyen tisztelt vevőközönség szíves figyelmét üzletünkben kiállított

női kézimunka és téli divat-czikkre

melyekkel — a legjutányosabb áron — a legnagyobb igényeket is kitudjuk elégtetni.

Tisztelettel

Szabó Imre és Belák Károly.

Jó és olcsó órák
3 évi írásban kiállított jótállással
küld magánosok részére

Konrad János
óra, arany és ezüst áruk kivitelű háza
Brüx 221. sz. (Csehország)
Jó nickel-remontoir-óra 3 frt 75 kr
Valódi ezüst-rem-óra 5 frt 25 kr
Valódi ezüst lánc 1 frt 20 kr
Nickel ébresztő óra 1 frt 75 kr

Cégem a császári és kir. sassal van kitüntetve, több kiállításon arany és ezüst érmekkel lón kitüntetve és ezekre menő elismerő levelekkel rendelkezik. (33—53)

Képes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

„Védjeggy.”
A római, ostendei, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel, dísztereszettel és díszoklevéllel kitüntetve.

FERENCZ
pálinka (sósorszesz)
Vértés gyógyszerész
fője

használatban a leghatásosabb. — Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképpen legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyúrómódszerre (massage). Kötő sikkrel használhatók köszvény, csúsz, meghúlések ellen, bémulások, ficamoknál, gyulladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor-göres, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen.

Valódi csak a mellékelt védjeggyel. — Egy üveg 30 fillér, 1 és 2 korona. Kapható: gyógyszerárakban, drogueriákban, fűszerkereskedésekben. — Nyitrán: **Csernyák Rezső és Einczinger J. és társa** uraknál, Gálgócon: **Rosary J. és Wertheimer Ign.** uraknál, Nagy-Szűnyben: **Fogy. Szövetkezetnél**, általában ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértés L. Sas-gyógyszerárakban, Lugoson.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerű veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Jó tanács.

Miképen lehet
legjutányosabban

karácsonyi ajándékot
beszerezni? ———

Hozasson árjegyzéket
Budapestről és Bécsből,

válasszon ki a legolesóbbat és ezen
árjegyzék árai szerint vehet mindent

Neumann József üzletében
Nyitrán, Kalmár-utca 12. sz.

Nincs portó, nincs törés, csomagolás ingyen.

Értesítés!

Van szerencsém Nyitra város és vidéke
t. közönségének becses tudomására hozni,
hogy **Nyitrán, Városház-tér 5. szám**
alatt levő **Zinz J.-féle**

„EXCELSIOR“

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM

vezetését a mai napon átvettem és azt oly
szívnalra emeltem, hogy az a legkénye-
sebb igényeknek is megfelel.

Budapest, valamint a külföld nagyobb
műtermeiben szerzett tapasztalataim alapján
remélem, hogy a n. é. közönség bizalmát
minél előbb megnyerem.

Ugy **egyes csoport**, valamint **pla-
tin** (matt) **képeket** minden nagyságban,
továbbá **kis kép utáni nagyításokat**
a legizlésebb kivitelben, nagyon jutányos
árak mellett készítek.

Arcképek kívánatra 48 óra alatt
készíttetnek.

A műterem állandóan fűtve van.

A n. érdemű közönség szíves pártfogását
kérve, maradok

kiváló tisztelettel

H. Jankovits Miklós,

3-6.

fényképész.

Napról-napra miudinkább
jótéteménynek
és szükségletnek bizonyul
minden családban a ———

Kathreiner-féle ———
Kneipp-maláta kávé
használata. ———

Gondos háziasszony ne késlekedjék
tovább ezt a jóízű és egészséges
kávé italt bevezetni. ———

Tisztább pótkafe nem létezik, és
nincsen jobb pótlás a babkafe
helyébe, a hol ez orvosilag eltiltatott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé
csak a »Kneipp páter« védjegyű
eredeti csomagokban valódi. Nyitva
mérlegelt, vagy másképen csoma-
golt maláta kávé soha sem ———

Kathreiner.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli — 23—24% kén-
savas káli tartalommal,

Stassfurti kátrágyásót

szavatolt 40% tiszta káli — 74—76% kén-
savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Ré zg á l i c o t (98—99%)

elismert kitűnő minőségben legolesóbban szállit a

„**HUNGÁRIA**“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.